

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 448

Vragen van het leden **Teunissen** (PvdD), **Kröger** (GroenLinks-PvdA) en **Rooderkerk** (D66) aan de Minister voor Klimaat en Groene Groei *over de kosten van de bouw van twee kerncentrales die volgens experts aanzienlijk hoger uitpakken dan de kostenraming van het kabinet* (ingezonden 15 oktober 2024).

Mededeling van Minister **Hermans** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 5 november 2024).

#### Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Kerncentrales zijn veel duurder dan kabinet beweert – en de burger betaalt» van Follow the Money, waaruit blijkt dat de kosten voor de twee door het kabinet geplande kerncentrales van 1600 megawatt niet om en nabij de twintig miljard liggen, maar tussen de 35 en 40 miljard euro kunnen gaan kosten?<sup>1</sup>

#### Vraag 2

Hoe verklaart u het verschil tussen de door het kabinet geraamde kosten voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales en de aanzienlijk hogere kosten zoals berekend door deze experts?

#### Vraag 3

Hoe verklaart u de grote verschillen tussen de kostenramingen van het kabinet en de ervaringen met kostenoverschrijdingen bij kerncentraleprojecten in Frankrijk, Groot-Brittannië en Finland?

#### Vraag 4

Deelt u de constatering dat u substantiële kostenposten buiten beschouwing heeft gelaten bij het informeren van de Kamer? Zo nee, waarom niet?

#### Vraag 5

Hoe verhouden de kostenramingen van het kabinet tot het voor kernenergie gereserveerde bedrag in het klimaatfonds?

<sup>1</sup> FTM, 26 september 2024, «Kerncentrales zijn veel duurder dan kabinet beweert – en de burger betaalt». ([www.ftm.nl/artikelen/kabinet-blijft-liegen-over-werkelijke-kosten-kerncentrale?share=vjTBbyGGZAv2LKxXtNVsylvhKdDI2%2BEKdAjzheSpKulcJT8GYCNCGHoqDMCvA%3D%3D](http://www.ftm.nl/artikelen/kabinet-blijft-liegen-over-werkelijke-kosten-kerncentrale?share=vjTBbyGGZAv2LKxXtNVsylvhKdDI2%2BEKdAjzheSpKulcJT8GYCNCGHoqDMCvA%3D%3D))

Vraag 6

Kunt u een gedetailleerde uitsplitsing geven van alle verwachte kosten gerelateerd aan de bouw, exploitatie, ontmanteling en afvalverwerking van de twee geplande kerncentrales?

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de stelling in het artikel dat kernenergie per kilowattuur duurder is dan wind- en zonne-energie?

Vraag 8

Wat was voor u de afweging om wel te willen investeren in kerncentrales, maar te bezuinigen op het ontwikkelen van opslagcapaciteit, terwijl opslagcapaciteit een duurzame oplossing is om pieken op te kunnen vangen?

Vraag 9

Bent u bereid om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de totale kosten van kernenergie in vergelijking met duurzame alternatieven? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Hoe rijmt u de keuze voor dure kernenergie met de doelstelling om de energietransitie kosteneffectief te realiseren?

Vraag 11

Hoe verwacht u dat het resterende bedrag moet worden gefinancierd?

Vraag 12

Waarop bent u van plan te bezuinigen als blijkt dat de kerncentrales inderdaad duurder uitvallen dan begroot?

Vraag 13

Welke garanties kunt u geven dat de bouw van de kerncentrales niet zal leiden tot enorme kostenoverschrijdingen, zoals bij kerncentraleprojecten in Frankrijk, Groot-Brittannië en Finland?

Vraag 14

Klopt het dat alle risico's in het geval van kostenoverschrijdingen bij de belastingbetaler liggen en dat die risico's veel groter zijn dan eerder gedacht? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

Onderschrijft u dat het alleen op basis van een realistische inschatting van de kosten mogelijk is om een miljardeninvestering zorgvuldig af te wegen? Zo ja, bent u bereid om de plannen voor nieuwe kerncentrales opnieuw af te wegen tegenover investeringen in duurzame energiebronnen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 16

Bent u bekend met het recente onderzoek van Profundo «Financing of new nuclear, Governments paying the price?» van 10 oktober jl.,<sup>2</sup> waarin een realistische kostenmarge voor kernenergie wordt geschat op 9.665–15.175 euro per kW?

Vraag 17

Hoe beoordeelt u de aanzienlijke discrepantie tussen de kostenramingen van Witteveen+Bos (in opdracht van uw ministerie uitgevoerde scenariostudie kernenergie d.d. 7 september 2022) ad € 4.100–4.600 per kW en de recentere cijfers van Profundo?

Vraag 18

Kunt u toelichten hoe deze nieuwe inzichten de kostenoptimaliteit van kernenergie in het Nederlandse energiesysteem beïnvloeden?

---

<sup>2</sup> Profundo, 10 oktober 2024, «Financing new nuclear». (<https://www.profundo.nl/en/projects/financing-new-nuclear>)

Vraag 19

Heeft u laten berekenen welke gevolgen een langere, meer realistische bouwtijd (zoals genoemd in het onderzoek van Profundo) heeft voor de kosten van de geplande kerncentrales?

Vraag 20

Blijft het energiesysteem volgens u nog steeds kostenoptimaal als de hogere kostenramingen van Profundo en potentieel langere bouw tijden worden meegewogen?

Vraag 21

Bent u zich bewust van het risico op een «sunk cost fallacy» bij de besluitvorming over kernenergie, gezien de reeds gedane investeringen? Welke maatregelen neemt u om te voorkomen dat toekomstige beslissingen onevenredig beïnvloed worden door reeds gemaakte kosten, in plaats van zich te baseren op de meest actuele economische vooruitzichten?

**Mededeling**

De vragen van de leden Teunissen (PvdD), Kröger (GroenLinks-PvdA) en Rooderkerk (D66) over de kosten van de bouw van twee kerncentrales die volgens experts aanzienlijk hoger uitpakken dan de kostenraming van het kabinet (kenmerk 2024Z15903) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. De reden van uitstel is dat interdepartementale afstemming meer tijd vraagt. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.